

דתניא: כלל אמר רבי שמעון בן אלעזר: כל שאינו כשר להצניע, שאינו ראוי להצניעו כי אין בו שימוש, או שאין מצניעין כמוהו שאין בו שיעור, והוכשר לזה, אדם אחד החשיבו והצניעו, ובא אחר והוציאו — נתחייב זה במחשבתו של זה. שמעתה כולם חייבין על הוצאתו.

ואילו מתניתין קתני שרק המצניעו חייב עליו.

אמר רבא אמר רב נחמן: הוציא בגרוגרת ממני אוכלין לאכילה, ונמלך עליה בין עקירה להנחה להשתמש בה לזריעה, והניחה. אי נמי הוציאה לזריעה ונמלך עליה לאכילה — חייב.

והוינן בה: פשיטא? שהרי זיל הכא איכא שיעורא וזיל הכא איכא שיעורא. שהרי יש כאן שיעור בין לדבר המיועד לאכילה שהוא כגרוגרת, וכל שכן לדבר המיועד לזריעה, ששיעורו בכל שהוא?

ומתריצין: מהו דתימא בעינן שתהא עקירה והנחה בחדא מחשבה, ששניהם יהיו או במחשבת אכילה או במחשבת זריעה, והא ליכא.

קמשמע לן דאפילו הכי חייב.

בעי רבא: הוציא חצי גרוגרת לזריעה, ותפחה והגיעה לגרוגרת, (5) ונמלך עליה לאחר עקירה להשתמש בה לאכילה, והניחה — מהו שיתחייב עליה?

אם תימצי לומר: התם, בדין הקודם של רבא אמר רב נחמן, הוא דמחייב אעפ"י שהעקירה וההנחה לא היו באותה מחשבה, דזיל הכא איכא שיעורא וזיל הכא איכא שיעורא, שמשעת מחשבתו הראשונה כבר היה שיעור שמספיק גם עבור מחשבתו השניה, ולכן מצטרפין העקירה וההנחה.

אבל הכא, כיון דבעידנא דאפקה לא הוה ביה עדיין שיעור למחשבתו השניה של אכילה, לא מצטרפין העקירה וההנחה, ולא מיחייב.

או דלמא, כיון דאילו אישתיק והיה נשאר במחשבתו הראשונה ולא חשיב עליה מחשבה אחרת בשעת הנחה, הוי מיחייב אמחשבה הראשונה לזריעה, שהרי יש עכשיו שיעור שמספיק למחשבת זריעה [גם אם לא תפחה, וכ"ש כשתפחה], השתא נמי, ששינה מחשבתו למחשבת אכילה, נמי מיחייב. שהרי יש שיעור עכשיו גם לאכילה ושיעור זה מספיק גם למחשבתו הראשונה.

5. הקשו הראשונים, דכאן משמע דאחר תפחה יש בה שיעור גרוגרת ואילו במנחות אמר רבא גופיה שמעיקר הדין אין התפחה מגדילה את השיעור, אלא משערין אותו כפי שהיה קודם. ותירץ הרשב"א דאינו דומה שיעור הוצאת שבת לשיעור שאר איסורים, דשם לא חייבה התורה אלא בשיעור אכילה, דהיינו בכזית, וכיון שאין בו כזית באמת אלא תפחה ונראה ככזית הרי לא

הקודמת. ותירץ, דמיירי ששכח בשעת הוצאה ממחשבתו הראשונה, שיש לומר דעושה על דעת ראשונה כמו במתניתין.

4. כיון שבעצם גם גרעין אחד חשוב לכל אדם אלא שאין טורחין לכתחילה עבורו, וזה, כיון שרוצה לטרוח הרי הוא נעשה חשוב, ראשונים.